

Höstråg, L7-201

Sven-Åke Rydell, Hushållningssällskapet Rådgivning Agri AB

Under året och under 2012 lanseras det flera nya sorter med bra avkastning och odlingsegenskaper. Caspian är en hybrid-sort från SW som avkastar som bäst i de norra delarna av vårt område. Herakles från SSd är tänkt att konkurrera med Amilo och Marcello. Palazzo är ytterligare en nyhet från SSd och är en hybrid med bra avkastning i hela området.

Mätarsort i rågförsöken är trotjänaren Amilo. En mycket odlings säker och uppskattad sort bland annat för det stabila falltal som sorten har, men även bra vinterhärdighet och dessutom ganska tålig för lite senare sådd. Ett försök till ersättare från SW har varit Conduct som ligger något högre i skördenivå men med ett svagare strå och lägre falltal så har den aldrig riktigt lyckats ersätta Amilo. Marcello från SSd är en bättre utmanare då skörden ligger ca 10 % högre än mätaren, stabil avkastning, bra övervintring men tyvärr sämre stråstyrka. Nu lanseras även Herakles

från SSd en ”syntetisk hybrid” vilket innebär en annan urvalsprocess än vanligt men trots namnet så är tanken att ersätta populations-sorten Marcello om allt går väl framöver. I tabell 1 redovisas skördenivåer inom våra olika områden som är uppdelat på årsvis avkastning för de senaste 3 åren och medeltal för 2007-2011, hybriderna är markerade med ett (H) efter namnet.

De flesta sorter som provas är hybrider som generellt avkastar klart högre och har en bra odlings säkerhet. Numera har man dessutom i flesta fall kommit tillrätta med pollinationen genom olika förädlingsprogram även om det i vissa fall förekommer att det blandas i lite utsäde från populationsorter fortfarande. Ottarp är en av dessa som har bra stråstyrka och hög skörd samt är dessutom en väldigt frisk sort med låg behandlingseffekt i försöken. Ottarp kommer från SW och är främst tänkt för de mer norra områdena men hänger med bra i hela vårt område. Ett alternativ från SW är Evolo som mer

Tabell 1. Höstråg. Avkastning årsvis 2009-2011 samt medeltal 2007-2011. Mätare: Amilo

Område	D+E				F			G	
	2009	2010	2011	Medel 2007-2011	2009	2010	2011	Medel 2007-2011	Medel 2007-2011
Amilo kg/ha	6 630	6 450	7 120	6 630	5 410	4 260	6 600	5 930	5 480
rel.tal	100	100	100	100	100	100	100	100	100
Conduct	101	101	91	101	105	110	103	104	101
Marcelo	109	108	100	108	116	114	109	112	111
Herakles (SH)		112	108	109		129	112	116	119
Caspian (H)	128	130	122	121	130	135	126	131	125
Evolo (H)	123	131	125	124	133	151	132	131	125
Ottarp (H)	122	118	116	117	122	133	125	124	122
Visello (H)	121	129	122	120	132	140	122	125	121
Helltop (H)		113	108	110		126	117	118	116
Palazzo (H)		126	121	123		128	135	129	128

är tänkt för södra och östra Götaland men ligger i topp inom nästan hela vårt område. Evolo har bra övervintringssiffror, kort strå, svagare stråstyrka men bra falltalssiffror. Caspian är en nyhet från SW med mycket bra avkastningssiffror framförallt i de norra delarna, har ett långt strå men bra stråstyrka och lite senare mognad.

Visello börjar bli en klassiker och är en hybrid från SSd som har avkastat bra i medeltal och får ses som en stabil och odlingssäker sort med bra falltal men tyvärr något svagare strå. Palazzo är en ny hybrid från SSd som även denna kommer från det tyska pollen + projektet liksom Visello. Palazzo som nu har testats i 2 år i våra försök har under dessa år

avkastat riktigt bra. Den har ett långt strå, bra stråstyrka och så här långt en bra vinterhärdighet vilket gör den till en intressant nyhet. I tabell 2 redovisas sortegenskaper för de provade sorterna.

Även denna vinter fanns det tyvärr en del rågfält som fick kasseras på grund av snömögel och utvintring efter det långvariga snötäcket. I tabell 3 redovisas ett antal försök med lägre antal plantor på våren, detta är enstaka försök med olika orsaker till det plantantal som redovisas. Men trots detta lite intressant att kolla lite extra efter en kallare vinter som det trots allt var. Det finns även redovisat ”sämsta sort” och visst finns det sorter som inte klarar vårt klimat,

Tabell 2. Höstråg. Egenskaper för rågsorter, medeltal 2007-2011

Sort	Plantor vår %	Strå- styrka, %	Strå- längd cm	Mognad tid dagar	Tusen- kornvikt g	Liter- vikt g	Fall- tal sek.
Amilo	90	77	132	315	35,7	766	264
Conduct	90	74	131	315	36,7	760	190
Marcelo	92	73	131	315	36,9	757	210
Herakles (SH)	90	77	125	315	35,1	759	193
Caspian (H)	88	77	125	316	35,8	746	213
Evolo (H)	92	73	118	315	37,2	761	253
Ottarp (H)	90	79	124	314	33,1	760	201
Visello (H)	92	73	119	316	36,6	759	250
Helltop (H)	92	81	125	315	36,8	765	166
Palazzo (H)	91	78	124	315	36,8	757	204

Tabell 3. Höstråg. Försök med lägre planttäthet vår, D-G 2011

Område Sort	D Björkeberg, Vikingstad	G Sörbo, Hedemora	F St Hällby
Amilo	88	83	85
Conduct	73	68	85
Marcelo	81	78	93
Herakles (SH)	81	73	95
Caspian (H)	75	70	88
Evolo (H)	84	85	90
Ottarp (H)	78	75	93
Visello (H)	86	80	90
Helltop (H)	78	75	90
Palazzo (H)	80	75	93
Sämsta nr sort	40	25	53

och som inte lanserats än. Denna tabell är ett komplement till planttäthet vår i medeltal som redovisas i tabell 2.

I tabell 4 återfinns avkastningssiffrorna för hela regionen av obehandlat samt behandlingseffekt av 0,25 l Flexity + 0,25 l Tilt Top vid DC 31 samt 0,4 l Proline + 0,25 l Comet vid DC 55-59. Både obehandlat och behandlat är insektsbekämpat vid DC 45 med 0,5 l Sumi Alpha. En bred behandling som inte ska ses som en rekommendation utan enbart har valts för att visa vad sorterna kan prestera om de hålls friska.

Sortegenskaper

AMILO (SW) är en polsk långstråig populationssort med god stråstyrka och god vinterhärdighet. Sorten har mycket bra fältgroningsresistens och bra vinterhärdighet. Sorten verkar också tåla sen sådd något bättre.

CASPIAN (SW) är en svensk-tysk hybrid-sort med hög avkastning speciellt i område F-G, medellång och medelgod stråstyrka.

CONDUCT (SW) är en tysk populationssort med något bättre avkastningsförmåga än Amilo. Sorten har relativt långt strå men något sämre stråstyrka. Tyvärr lite lägre falltal i sammanställningen.

EVOLLO (SW) är en tysk hybrid-sort med mycket hög avkastning. Sorten har god odlingssäkerhet, är kort, med sämre stråstyrka men har bra falltal.

MARCELO (SSd) är en tysk populationssort med klart bättre avkastningsförmåga än Amilo. Sorten har medellångt strå men en något sämre stråstyrka.

OTTARP (SW) är en svensk hybrid-sort med hög avkastningsförmåga. Sorten har medellångt strå och god stråstyrka.

VISELLO (SSd) är en tysk hybrid-sort med hög avkastning. Sorten är kortvuxen med något sämre stråstyrka men bra falltal.

HERAKLES (SSd) är en tysk syntetisk hybrid-sort med medellångt strå och god stråstyrka. Sorten är endast provad två år i officiella försök i Sverige.

HELLTOP (SW) är en tysk hybrid-sort som har ett medellångt strå och bra stråstyrka. Sorten är endast provad två år i officiella försök i Sverige.

PALAZZO (SSd) är en tysk hybrid-sort med hög avkastning. Sorten är medellång med bra stråstyrka. Sorten är endast provad två år i officiella försök i Sverige.

Tabell 4. Höstråg. Behandlingseffekter i område D-F

Sort	2011		2007-2011	
	Relativ skörd Obehandlat	Behandlings- effekt i kg	Relativ skörd Obehandlat	Behandlings- effekt i kg
Amilo kg/ha	6 670	+380	6 210	+130
Conduct	6 480	+300	6 340	+180
Marcelo	7 120	+90	6 780	+210
Herakles (SH)	7 280	+530	6 820	+470
Caspian (H)	8 050	+940	7 540	+620
Evollo (H)	8 540	+510	7 770	+360
Ottarp (H)	8 080	+320	7 380	+360
Visello (H)	8 040	+650	7 480	+350
Helltop (H)	7 660	+90	7 150	-50
Palazzo (H)	8 550	+400	7 830	+110